

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bouw van de aardgasgestookte elektriciteitscentrale 'Hemweg 9' door Nuon te Amsterdam

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 mei 2009 / rapportnummer 2096-89

1. OORDEEL OVER HET MER

Nuon Power Generation BV heeft het voornemen om een nieuwe aardgasgestookte productie-eenheid te ontwikkelen van maximaal 550 MW_e op haar bestaande locatie aan de Hemweg te Amsterdam. Deze dient ter vervanging van een oudere eenheid (Hemweg 71). Voor de nieuwe eenheid worden bij de bevoegde instanties, de Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat Noord-Holland, milieuvergunningen aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunningen is een MER opgesteld.¹

De Commissie heeft tijdens de toetsing van het MER geconstateerd dat de effecten van de koelwaterlozing van de nieuwe installatie niet inzichtelijk zijn gemaakt in het MER. Hiervoor wordt verwezen naar het rapport van KEMA "MER Hemweg: Effecten Koelwater" (december 2008). Dit rapport is bij de toetsing van het MER betrokken.

De Commissie is van mening dat **alle essentiële informatie in het MER en het KEMA rapport aanwezig** is voor de besluitvorming over de Wm- en Wvo-vergunning. Voor de besluitvorming in het kader van de Nb-wet adviseert de Commissie de passende beoordeling aan te vullen.

Het is een toegankelijk, goed geschreven en compleet MER (inclusief het rapport van KEMA). Er is goed kaart- en beeldmateriaal aanwezig waarmee de locatie, de technologie en de effecten inzichtelijk worden gemaakt. De informatie over het voorgenomen initiatief, de technologie, de emissies en de emissiebeperkende maatregelen is verifieerbaar en de keuzes hierin zijn goed onderbouwd. De milieueffecten zijn helder inzichtelijk gemaakt. Het MER volgt de richtlijnen geheel en ook de samenvatting is compleet en goed geschreven.

Uit het MER blijkt dat de voorgenomen activiteit met uitzondering van warmtelevering, geheel overeenkomt met het meest milieuvriendelijk alternatief (mma). Emissies naar de lucht leiden niet tot overschrijding van de Wm-normen voor de luchtkwaliteit. In de nabijgelegen Natura 2000-gebieden is sprake van een overbelaste situatie voor stikstofdepositie. Het blijkt dat na het nemen van mitigerende maatregelen, de stikstofdepositie als gevolg van de emissies van de installatie, in het zuidoostelijke deel van Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' zeer gering toeneemt en in de overige Natura 2000-gebieden afneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Voor het deel waar de depositie toeneemt zijn niet uit te sluiten significante gevolgen onderzocht in een passende beoordeling. Daaruit blijkt dat de toename in het zuidoostelijke deel van 'Polder Westzaan' dusdanig gering is dat de afzonderlijke effecten daarvan ecologisch niet meetbaar zijn.

De Commissie merkt op dat de conclusie in de passende beoordeling over de mogelijke aantasting van natuurlijke kenmerken (significante gevolgen) door de (geringe en lokale) toename in cumulatie met de (te verwachten) achtergrondconcentratie niet is onderbouwd. Aantasting is daarom nog niet uit te sluiten.

In het KEMA onderzoek zijn de effecten van de koelwateronttrekking en -lozing van alle Hemweg-eenheden op het Noordzeekanaal onderzocht in cu-

¹ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1.

mulatie met naburige warmtelozingen. Uit het rapport blijkt dat in een worst case scenario van een hete zomer en een maximale lozing, voldaan wordt aan de CIW-eisen. Ook blijkt dat de ecologische doelen voor het Noordzeekanaal niet in gevaar worden gebracht als gevolg van het voornemen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht, voor zover het MER en het rapport van KEMA aanleiding geven om nog enkele aanvullende opmerkingen te maken ten behoeve van de besluitvorming.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Stikstofdepositie

In het MER wordt ingegaan op het effect van stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'Polder Westzaan' en 'Iperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske'. Na het nemen van mitigerende maatregelen² en het uit bedrijf nemen van de oude eenheid Hemweg 71, zal in een klein deel van 'Polder Westzaan' de stikstofdepositie als gevolg van het voornemen (zeer gering) toenemen. In het overige gebied neemt de depositie af als gevolg van het voornemen.

Het MER beschrijft de huidige en toekomstig verwachte achtergrondconcentratie van stikstof voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Voor 'Polder Westzaan' en 'Iperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' zijn dat respectievelijk 1880 en 2150 mol N/ha/jr in 2007 en 1070 en 1150 mol N/ha/jr in 2010. Alleen voor het habitatype 'overgangs- en trilvenen' is volgens de verwachtingen in 2010 (referentiesituatie) in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden nog sprake van een overschrijdingssituatie.³ Daarom zijn de mogelijke gevolgen voor dit habitatype uitgewerkt in een passende beoordeling voor 'Polder Westzaan' (het gebied waar de depositie toeneemt).

Uit de passende beoordeling blijkt dat de lokale toename van depositie dermate gering is (0,5 mol N/ha/jr) ten opzichte van de verwachte achtergrondconcentratie (1070 mol N/ha/jr), dat ecologische effecten van het initiatief afzonderlijk niet meetbaar of waarneembaar zullen zijn. In het overige Natura 2000-gebied waar de stikstofdepositie als gevolg van het voornemen zal afnemen, kan het effect van het voornemen op de stikstofgevoelige habitattypen een (geringe) verbetering tot gevolg hebben.

De Commissie acht het bovenstaande aannemelijk voor de voorgenomen activiteit afzonderlijk. In cumulatie⁴ acht de Commissie in deze overbelaste situatie aantasting van natuurlijke kenmerken niet uit te sluiten.

Het lijkt de Commissie onwaarschijnlijk dat de achtergronddepositie van stikstof in de periode van 2007 tot 2010 met ca. 800-1000 mol N/ha/jr daalt. Deze veronderstelde daling van ca. 40 % in drie jaar wordt in de passende beoordeling onderbouwd met te behalen doelstellingen uit Europees beleid en algemene aannames van 'Global Economy' scenario van het RIVM. Het is ech-

² Toepassing van SCR rookgasreiniging en vervanging van de katalysator om de twee jaar.

³ De kritische depositiewaarde van dit habitatype is 700 mol N/ha/jr. (blz. 82 van het MER).

⁴ Cumulatie betekent niet alleen in cumulatie met overige projecten in de omgeving, maar in cumulatie met de gehele achtergrondconcentratie van stikstofdepositie.

ter onzeker of deze beleidsdoelstellingen tijdig behaald zullen worden en of deze aannames realistisch zijn. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) stelt bijvoorbeeld dat generiek beleid van de overheid naar verwachting in 2020 leidt tot een reductie van 10% van de stikstofdepositie op natuur. (Natuurbalans 2008)

Indien wordt uitgegaan van een hogere achtergronddepositie betekent dit dat mogelijk voor meer habitattypen⁵ sprake is van een overschrijdingssituatie, dat significante effecten daarom niet uit te sluiten zijn en dat de effecten op meer habitattypen onderzocht moeten worden. Omdat het onderhavige MER dient voor de besluitvorming over de Wm- en Wvo-vergunning worden de genoemde kanttekeningen nu niet als essentiële informatie gezien.

■ De (geringe) toename van de stikstofdepositie die het voornemen lokaal in het Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' tot gevolg heeft, kan in het kader van de Nb-wet beoordeeld worden. De Commissie adviseert, naast het uitgewerkte scenario, ook een scenario uit te werken uitgaande van een geringere afname van de achtergrondbelasting, conform de inzichten van het PBL.

2.2

Koelwater

Koelwaterlozing

Uit het MER blijkt dat als gevolg van het uit bedrijf nemen van Hemweg 71 en het realiseren van Hemweg 9 de totale warmtelast en het debiet van koelwater op het Noordzeekanaal van de Hemweg centrale verminderen. De effecten van koelwaterlozing op het Noordzeekanaal verminderen daarmee ook. De effecten zijn echter niet in het MER of de aanvraag beschreven. Hiervoor is door Nuon het rapport 'MER Hemweg: Effecten koelwater' (KEMA, december 2008) aan de Commissie beschikbaar gesteld.

Het rapport beschouwt de effecten van koelwaterlozing van alle Hemweg-eenheden (inclusief Hemweg 71 die uiterlijk 1 jaar na de ingebruikname van Hemweg 9 gesloten wordt) in cumulatie met andere warmtelozingen (Afvval Energie Bedrijf) in de nabije omgeving. Daarmee zijn de maximale effecten van koelwaterlozing op het Noordzeekanaal en de aanpalende havens in beeld gebracht voor zowel een worst case (hete zomer van 2003) als een realistisch scenario (zomer 2004). In de vergunde situatie zal minder geloosd worden. Geconcludeerd wordt dat met de koelwaterlozing van alle eenheden in cumulatie met naburige lozingen voldaan wordt aan de CIW-eisen.

■ De Commissie adviseert het rapport van KEMA bij de vergunningverlening openbaar te maken.

Condensorreiniging

Gekozen wordt voor een condensorreiniging met behulp van thermoshock. In uiterste gevallen zal daarnaast gebruik worden gemaakt van chloorpulsering. Er is onzekerheid over de hoeveelheid optredend actief chloor, chloroform en bromoform. Uit het MER blijkt dat de concentratie bromoform dan mogelijk te hoog wordt in het koelwaterlozinggebied.

⁵ Een gevoelig habitatype binnen beide Natura 2000-gebieden is bijvoorbeeld H4010 'vochtige heiden' met een kritische depositiewaarde van 1300 mol N/ha/jaar.

- De Commissie adviseert om in de bedrijfsvoering monitoring toe te passen van de concentraties bromoform, zodat indien nodig gepaste maatregelen genomen kunnen worden.

Visinzuiging

Uit het rapport van KEMA blijkt dat er onzekerheden zijn over de samenstelling van de vispopulaties in het koelwateronttrekkingsgebied. Daardoor is niet duidelijk hoeveel vis ingezogen zal worden en welke soorten vis ingezogen zullen worden.

- De Commissie adviseert om voor de vergunningverlening een monitoringsprogramma op te stellen waarmee inzicht gekregen kan worden in de hoeveelheid en soorten ingezogen vis. Geef tevens aan wanneer tot extra maatregelen besloten wordt en welke maatregelen dan genomen worden om visinzuiging te voorkomen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Nuon Power Generation B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat/ Dienst Noord-Holland.

Besluit: vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm), de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) en de Wet op de waterhuishouding (Wwh).

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: 22.1

Activiteit: de bouw van een nieuwe aardgasgestookte productie-eenheid (STEG) van maximaal 550 MW_e.

Betrokken documenten:

- Milieueffectrapportage; Aardgasgestookte elektriciteitscentrale Hemweg 9. (Arcadis, februari 2009);
- Vergunningaanvraag in het kader van Wm, Wvo en Wwh; Aardgasgestookte elektriciteitscentrale Hemweg 9. (Arcadis, februari 2009);
- MER Hemweg: Effecten koelwater. (KEMA, december 2008).

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in: Staatscourant d.d. 29 april 2008

advies aanvraag: 25 april 2008

ter inzage legging: 2 mei t/m 13 juni 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 juli 2008

richtlijnen vastgesteld: 15 september 2009

kennisgeving MER in de Staatscourant van 5 maart 2009

aanvraag toetsingsadvies: 17 februari 2009

ter inzage legging MER: 6 maart tot 17 april 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 13 mei 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. H.S. Buijtenhek

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. H.E.M. Stassen

dr. N.P.J. de Vries

drs. H. Woesthuis (secretaris)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bouw van de aardgasgestookte elektriciteitscentrale 'Hemweg 9' door Nuon te Amsterdam

Nuon Power Generation BV heeft het voornemen om een nieuwe aardgasgestookte productie-eenheid te ontwikkelen van maximaal 550 MWe op haar locatie aan de Hemweg te Amsterdam. Voor de besluitvorming over de hiervoor benodigde vergunningen is door Nuon een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat Noord-Holland zijn de bevoegde instanties voor deze besluitvorming. In dit toetsingsadvies geeft de Commissie voor de m.e.r. weer of het MER de benodigde informatie bevat voor de besluitvorming.

ISBN: 978-90-421-2713-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

